

2.9.2019
ב' באלול, תשע"ט

לכבוד:

ראש הממשלה, בנימין נתניהו
שר האוצר, משה כחלון
ס. שר הבריאות, הרב יעקב ליצמן
שר הכלכלה, אלי כהן
שר הפנים, הרב אריה דרעי
השרה לשוויון חברתי, גילה גמליאל

שרי ממשלת ישראל

הנדון – מערך שירותי הפסיכולוגיה הציבורית במערב הנגב ועוטף עזה

בהמשך למכתבנו בנוגע למצב מערכת הפסיכולוגיה הציבורית (12.8.2019), אנו מחויבים להתריע על מחדל ארוך שנים, שמביא להעדר משמעותי במתן שירותים פסיכולוגיים לציבור, במערב הנגב ועוטף עזה. בשם אלפי הפסיכולוגים בשירות הציבורי בישראל, אנו תקווה כי בניגוד לפנייתנו הקודמת, שנותרה ללא מענה, יימצא הפעם הזמן והקשב להתייחס לדברים, שכן מדובר בדיני נפשות.

עבור עשרות אלפי תושבי ותושבות הנגב המערבי ועוטף עזה, רצף החיים והניסיונות לקיים שגרה, מופרעים עקב המצב הביטחוני, כבר קרוב ל-20 שנים. כמעט שנות דור שמבוגרים, ילדים, צעירים וקשישים, נמצאים תחת מגוון לחצים, כאשר אחד המרכזיים בהם הוא: הלחץ הפסיכולוגי.

לגדול, ללמוד, לעבוד, ולהתפתח, תחת לחץ פסיכולוגי שכזה, זו משימה מורכבת וקשה במיוחד. וכתוצאה מכך, ניתן לזהות מצוקות נפשיות רבות ושונות, המאפיינות את תושבי ותושבות הנגב המערבי ועוטף עזה; כגון: הפרעת דחק פוסט טראומטית, חרדות, דיכאון, בעיות התנהגות, קשיים בזוגיות וכד'. מצוקות שהתושבים ימשיכו לשלם את מחירן עוד שנים ארוכות.

מעבר לסבל האנושי, שאינו ניתן לכימות או למדידה, כולנו משלמים מחיר אדיר בירידה בפריון ובאבטלה, בצריכת שירותי בריאות ורווחה, בנשירה ממסגרות חברתיות ומקצועיות ועוד.

אין ספק שהמציאות הביטחונית מורכבת, ויש קושי בפתרון. להבדיל, לנזקים הנפשיים של תושבי מערב הנגב ועוטף עזה, יש מענה הכרחי: חיזוק מערך השירותים הפסיכולוגיים הציבוריים והרחבתם.

בכל המדינה ישנן בעיות רבות הקשורות לנגישות הטיפול והאבחון הפסיכולוגי בפרק זמן סביר. במערב הנגב ובעוטף עזה – המצב קיצוני יותר. נוסף לקשיים בקבלת זכאות לטיפולים וסיוע מקצועי במסגרת הציבורית, תורי ההמתנה ארוכים, ויש קושי בקבלת מענה טיפולי לאורך זמן.

במשולש הגאוגרפי שבין אשקלון, רחובות ובאר-שבע, אין כלל תחנות ציבוריות לבריאות הנפש או מרפאות קופ"ח לבריאות נפש!

מערך מרכזי החוסן מספק מענה רק באזורים צמודי גדר. גם אז, מדובר במערך שאינו מספק טיפול פסיכולוגי ומתמקד במענה מצומצם וקצר טווח, וגם אינו מתוקצב באופן סדיר ושוטף לאורך זמן. מציאות זו יוצרת אי יציבות בתהליך הטיפול ופוגעת באופן משמעותי באיכות וביעילות. כל זאת, כאשר ברור לכל, שהאוכלוסייה באזור זקוקה למענה פסיכולוגי ארוך טווח. מי שאינם מסוגלים לממן טיפול ואבחון באופן פרטי, נותרים למצער ללא מענה.

המסקנה ברורה: דווקא האוכלוסייה שמתמודדת שנים כה רבות עם מתיחות ביטחונית, איומים משתנים וחוסר ודאות כללי לגבי העתיד, נמצאת בתחתית סדרי העדיפויות של מדיניות בריאות הנפש של המדינה וקופות החולים.

דווקא אלו, שנסיבות חייהם מהוות גורם סיכון ממשי להתפתחות בעיות ונזקים נפשיים, אינם מקבלים מענה פסיכולוגי מקצועי, נגיש וזמין.

כשם שהמדינה דואגת לביטחונם הפיזי של תושבי העוטף, כך חובתה לדאוג ולתת מענה למצוקה הנפשית הגדולה הנגרמת לתושבים כתוצאה מהמצב הביטחוני.

אנו, ראשי פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית, מבקשים להתריע על עיוות בסדרי העדיפויות במדינת ישראל. בריאותם הנפשית של תושבי ותושבות הנגב המערבי ועוטף עזה, נמצאת תחת איום קבוע. דווקא באזור זה אין נוכחות מספקת של מערכות הפסיכולוגיה הציבורית.

לא מדובר בגזירת גורל, או במציאות שלא ניתן לשנות, אלא בסדרי עדיפויות, שצריך לארגן מחדש לטובת בריאותם הנפשית של תושבי ותושבות מערב הנגב ועוטף עזה.

ונכבדינו, מכתב זה מתריע על קריסת שירותי הפסיכולוגיה הציבורית בדרום, אך המשבר קשה בכל מדינת ישראל. היממה החולפת העלתה לסדר היום גם את המצב הביטחוני הרגיש בצפון הארץ.

בישראל של 2019, בכל רחבי המדינה, ניכרת מדיניות ממושכת של הזנחת שירותי הפסיכולוגיה הציבורית!

על החתום,

פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית:

ירדן מנדלסון, יו"ר חטיבת הפסיכולוגים בהסתדרות המח"ר

יורם שליאר, יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל

אלית מרדו, יו"ר התנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית

העתקים:

יו"ר המועצה הציבורית למען הפסיכולוגיה הציבורית, הרב בני לאו

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יואב הורוביץ

מנכ"ל משרד האוצר, שי באב"ד

מנכ"ל משרד הבריאות, משה בר סימן טוב

מנכ"ל משרד הרווחה, אביגדור קפלן

מנכ"ל משרד הכלכלה, שי רינסקי

מנכ"ל משרד הפנים, מרדכי כהן

מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי, אבי כהן

הפסיכולוג הארצי, גבי פרץ

ראש עיריית שדרות, אלון דויד

ראש מ.א. שדות נגב, תמיר עידאן

ראש מ.א. אשכול, גדי ירקוני

אופיר ליבשטיין, שער הנגב

ראש מועצת חוף אשקלון, איתמר רביבו

ראש עיריית נתיבות, יחיאל זהר

ראש עיריית אשקלון, תומר גלאם

ראש עיריית אופקים, איציק דנינו

ראש עיריית באר שבע, רוביק דנילוביץ'

ראש עיריית אשדוד, ד"ר יחיאל לסרי